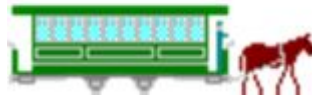

Közlekedéstechnikai Napok

Vasúti oktatás, képzés, vizsgáztatás a kezdetektől
napjainkig

- **16. sz. elejétől bányákba telepített fa nyompályán emberi erővel vontatott**
- **Kötöttpályás Lóvasút - bányavasút 1767 körül kezdik használni**
- **Személyszállításra 1803–ban kezdik használni**
- **1814. Stephenson György feltalálja a gőzmozdonyt (bányavontatás)**
- **Lóvontatás teherszállításra 1827. pest-köbánya telep**
- **Az első gőzvontatású vasút 1846 július 15.**
- **Magyarországon 1866–ot írunk (mai Kálvin tér – Újpest-Városkapu)**

Áruszállítás – Személyszállítás

1827 –lebegő vasút

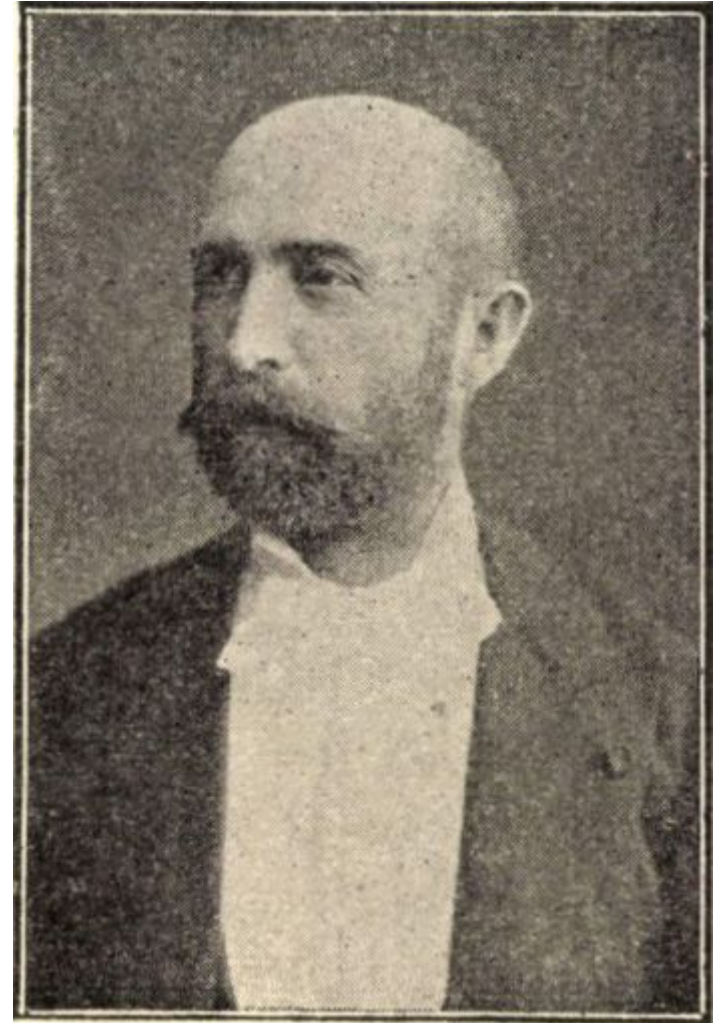
1867. évben

A m. kir. közm. és köz. minisztériumhoz benyújtott kérvények.

A pályázó neve:	A kérelem tárgya:	Iktatószám:
• Pottyondy Lajos v. cs. k. szds.	alkalmazást kér	9 2372
• Adler Lajos magán mérnök	„ „	9 2380
• Kánya Frigyes főmérnök	főmérnöki állást kér	9 3884
• Wersán István épít. mérn .	„ „	9 3894
• Polinszky Emil oszt.	„ „	9 3895
• Klenovics Antal	alkalmazást kér	9 3906
• Tóldy István s. mérnök	állást kér	9 3916
• Ennike Pál	oszt. mérnöki	9 3943
• Herczog Ödön	mérnöki	9 3949
• Bíró Gábor pesti lakos	alkalmazást	9 3950
• Meiszner Sándor	oszt. mérnöki	9 3951
• Kestler Henrik	alkalmazást kér	9 3960
• És sokan mások		

Kelenföldi Kelenffy Károly

- Kelenföldi Kelenffy Károly
- MÁV üzletigazgatóhelyettes,
- A legelső magyar pesti állomásfőnök.
- Több, mint száznyolcvan esztendővel ezelőtt: 1835-ben Budán született. Mint hivatásos tűzértiszt szolgált. Leszerelt és a cs. k. szab. magyar északi vasút szolgálatába lépett 1867-ben. A mai Józsefvárosi, 1871-től „losonczi”-nak nevezett pesti pályaudvar legelső főnöke volt. Az 1868. évben államosított vasút kötelékéből 1869-ben kivált*) és a mohács-pécsi vasút üzletvezetője lett. Később a budapest-pécsi vasút államosításakor (1889. XV. tc.), mint üzletigazgatóhelyettes visszakerült a Máv.-hoz.
- 1912. márc. 19-én halt meg. A farkasréti temetőben alussza örök álmát.

M. kir. Orsz. Levéltár közm. közl. min. 1869.

**) akkor még Kellemfy Károly, L 9. — 10650 sz. ü. i.*

Az első pesti vasúti indóház (állomás)

Az első fellelhető munkakörök (1871) első pesti indóház

- **Forgalmi főnök:** Stiny Lóránd.
- **Vonatmozgósítási főnök:** Nádudvari György Lajos.
- **Építési osztályvezető:** Schubert I.
- **Főpénztáros:** Lieszkovszky József.
- **Vonalfőnök:** Wiederspan Ferenc.
- **Számfejtő:** Lenhossék Adolf.
- **Könyvelő:** Drossier Frigyes.
- **Könyvelőségi hivatalnok:** Hartmann Tivadar
- **Számtiszt:** Majer Henrik.
- **Anyagbeszerző:** Schaschek Bálint.
- **Felügyelő:** Róth Károly.
- **Gyakornok:** Recter Ignác.
- **Bevétel ellenőrségi főnök:** Grüll H e n r i k.
- **Bevétel ellenőrségi hivatalnok:** Duschl Ferenc, Imutny Antal.
- **Postamérnök:** Sertic József.
- **Mérnökök:** Rathhauszky János, Meisner Nándor, Grünwald Móric.
- **Vonatmozgatási hivatalnok:** Rücknágel Vince.
- **Ellenőr:** Csausz Gyula.
- **Gyakornokok:** Duschel Ferenc, Kupis Izidor. Weinberger József.
- **Számellenőr:** Gedeon Márton, Gruber Kamilló.
- **Anyagbeszerzési hivatalnok:** Plische Vince.
- **Gyakornokok:** Típula Aurél, Schuhster Vladimir.
- **Vasúti orvos:** dr. Stahly Ignác.
- **Szolgák:** Biliinger Ádám, Kowád István, Hauschek László, Schwarz.

Képzés anno 1

5865. sz. 2323. VI. körözüvény.

az északi és déli vonal valamennyi állomásához.

(A gyakornokok kiképzése iránt.)

A m. k. államvasúton alkalmazott üzleti- és kormány-gyakornokok feletti felügyelettel Meisl ellenőrt bízunk meg. Meisl úr feladata leendő gondoskodni, hogy gyakornokaink között elegendő számú, a vasúti szolgálatban kiképzett fiatal ember találjassák, kikkel azután a megüresedő hivatalnoki állásokat, betölthessük. Ezen cél elérhetése okáért, a gyakornok begyakoroltatása iránt kiadott rendeletekre utalunk és ezen rendeletek követésére nézve szintén Meisl úr fogja a felügyeletet gyakorolni. Állomási főnökeinktől elvárjuk, hogy törekedni fognak az állomássukra beosztott gyakornokokat a lehető legrövidebb idő alatt a szolgálatban kiképezni és a szükséges oktatást nyújtani, s erre nézve állomási főnökeinket életük ama korszakára emlékeztetjük, melyben maguknak is szükségük volt oktatásra.

Felhívjuk tehát állomási főnökeinket, hogy erre nézve a fenti vonal ellenőr urat kitelhetőleg támogassák és a gyakornokok oktatására nézve adandó utasításait kövessék.

Pesten, 1870. július 20-án.

A m. kir. állam vasútak üzemigazgatósága:

Képzés anno 2

12,839. 858. I. sz. körözüvény.

mindkét vonal valamennyi állomásához.

(Az állomáshoz beosztott gyakornokok kiképzését, illetőleg.)

Az állomásoknak kiképzés végett beosztott gyakornokok, valamint a gyakorlati szolgálat terén úgy az utasítások kellő ismeretében oly csekély haladást tanúsítanak, hogy ezen eredmény után ítélve alig felelhetnek meg abbeli várakozásunknak, hogy használható és kellő képességgel bíró hivatalnokká képezhetnék ki magukat.

Ezen fiatalemberek felvétele alkalmával tartott felvételi vizsgálat útján azon meggyőződést szereztünk magunknak, miszerint ezek legtöbbször annyi előképzettséggel és műveltséggel bírnak, hogy annak idejében a reájuk bízandó hivatalnoki állásnak kellőleg megfelelni képesek lennének. A gyakornokok hátramaradása ennél fogva semminemű más okban nem kereshető és más körülmény által nem idéztetik elő, mint az illető állomásfőnökök közönyössége által.

A fiatalemberek, kik új hivatást választanak maguknak, kik új működési térre lépnek, mindenben oktatásra szorulnak.

Képzés Anno 2/3

A fiatal emberek, kik új hivatást választanak maguknak, kik új működési térre lépnek, mindenben oktatásra szorulnak.

A fiatal emberek egyszerűen úgy, amint fentemlített, az üzlettel megismerttetendők, a szolgálatba beavatandók és a fennálló utasításokban oktatandók, ha ez az állomásfőnökök részéről nem történik csak két eset foroghat fenn: vagy nem bír az illető állomásfőnök maga sem oly képességgel

és ismerettel így saját tehetetlenségénél fogva nem képes másokat oktatni, vagy pedig fel van ruházva a szükséges ismeretekkel, de nincs jóakarata a gyakornokok kiképzésére.

Nem bír kellő önbecséréssel arranézve, hogy az igazgatóságnak ezirányban intéseit figyelembe vegye. Ezentúl ezirányban meggyőződést fogunk magunknak szerezni és aszerint teljes szigorral járni el azok ellen, kiknél tapasztaljuk, hogy a gyakornokok lelkiismeretes kiképzésére nem bírnak a szükséges képességgel, s minden hivatalnok első és legszükségesebb kellékével, az önbecsérézzel.

Vasúti *tiszt-képzés* a Kereskedelmi Akadémián.

A vasúti tanfolyamot 1871. év szeptember 1-én nyitották meg a budapesti kereskedelmi Akadémia épületében.

E tanfolyam létesítésének eszméje Takáts Antalé, ki mint tanár is részt vett annak kifejlesztésében.

Takáts Antal — a hazai vasutak magyarosodása körül —
hervadhatatlan érdemeket szerzett.

Kereskedelmi Akadémia 2

I. **Általános vasúti rész**, előadó tanár: Lintner Imre.

II. **Forgalmi és kereskedelmi szolgálat**, előadó tanár: Kellemfy Károly.

III. **Közlekedési (műszaki, üzlet) szolgálat**, előadó tanár: Takáts Antal.

IV. **Távirdaszolgálat**, előadó tanár: előbb: Oblaht Mór, 1875-től: Szüts Emil.

Vezérlőbizottság elnöke: Weisz Bernát Ferenc kir. tanácsos.

Beiratkozott:	1871—72 évben	53 hallgató,	50 vizsgáztak.
	1872—73 „	53 „ vizsgát tett	22
	1873—74 „	107 „ „ „	51
	1874—75 „	36 „ „ „	19
	1875—76 „	20 „ „ „	12
	1876—77 „	20 „ „ „	8
	1877—78 „	27 „ „ „	12

A későbbi adatok ismeretlenek. Ez irányú kutatás a Kereskedelmi Akadémián eredménytelenül végződött.

Kereskedelmi Akadémia 3

Az előadó tanár urak a vasúti igazgatóságok javaslataira a közlekedési ministerium által erősítettnek meg állásukban.

Az előadások öt hónapon át tartatnak, rendszeren október 1-jétől február végéig; ezenkívül még körülbelül 2 hét fordíttatik a vizsgálatokra.

A beiratásnál egyszerre lefizetendő tandíj egész 5 és 1/2 hónapig tartó tanfolyamra negyven forintban van megállapítva, mihez semminemű egyéb díj nem jár.

Történeti kitekintés!

A vasút első szolgálói kategóriájában a legalacsonyabb (V.3.) fokozatban 204 forintot fizetett évente a munkavállalónak.

A V–IV–III–II. rangfokozatokban esetenként húsz-húsz forint körüli emelkedésre számíthatott a szolga.

Komoly évi fizetésnövekedést (50–60 forintot) csak a ranglétra I. kategóriájában dolgozók kaphattak, a legnagyobb fizetést az I.1. osztályban rögzítették a források: 540 forintot.

A hivatalnokok és a szolgák maximum munkabéretét összevetve 1868-ban az állami vasúttársaságnál ötszörös a különbség (2640/540 forint).

A vasúti tanfolyam célja:

kellő minősítéssel, azaz általános műveltséggel bíró egyéneknek (kivéve a műszakit), valamely vasúti tisztség betöltésére szükséges előismereteket, tájékozást és útmutatást nyújtani; úgyhogy a végzett hallgató képesíttetik a vasúti hivatalnokká való kinevezése előtt netalán tőle követelt vizsgálatokat rövidebb idő alatt jó sikerrel kiállani.

Vasúti kereskedelmi szolgálat. E szakmában tárgyalatik: a vasúti üzletszabályzat: a személy, podgyász, gyors és teherárúk szállítása és kezelése; a közös vasúti egyezményi eljárás. A vasúti tarifák elméleti megismertetése és gyakorlati használatása. Az árú statisztika vezetése.

Előadja: Takáts Antal úr irodafőnök a magy. kir. államvasutaknál.

Forgalmi szolgálat e szakmában előadtnak: a vasúti forgalom biztonságára vonatkozó alapelvek és jelzések; különösen a jelenleg fennálló jelzési rendszer, valamint a forgalmi és kocsihasználati szempontból. Kölcsönös kocsihasználat. Kocsiintézés.

Előadja az általános rész tanára Schuller Antal úr felügyelő a magy. kir. államvasutaknál.

Kereskedelmi Akadémia 7

- A tisztképző a részes vasutak hozzájárulásából és államsegélyből tartotta fenn magát. Az alapításkor befizetett összegek az Országos Levéltárban elfekvő* ügyiratokból állapítható meg.
- A megnyitás után csakhamar a magántanuló rendszer behozatalát javasolták, mely első évben életbe is lépett, de 1904. évben beszünt. A kezdetektől és háború alatt azonban a tisztjelöltek csak magántanulók lehettek.

Kereskedelmi Akadémia 8

- Rendes hallgatóul csak az vétetik fel, aki a ministerium követelte minősítéssel bír;
 - Azaz a 18-ig életévét betöltött és legalább 6 középtanodás (gymnaziális reál, vagy polgári iskolai) osztály, vagy kereskedelmi akadémiát, vagy valamely egyenrangú tanintézetet elégséges sikerrel végezte.
 - Aki csak csekélyebb előképzettséget mutathat fel, ez rendkívüli hallgatóul vétetik fel, ha az előírt vizsgálat alkalmával bebizonyítja, hogy a magyar (és német) fogalmazásban, számtanban, földrajzban és történelemben oly ismeretekkel bír, minők 4 polgári (vagy reál) osztály végzése által szoktak elsajátítani.

Kereskedelmi Akadémia 9

Vasúti személyzet iskolában

bellusi BAROSS GÁBOR
közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszter.
A vasúti tisztképző tanfolyam megalkotója 1887-ben.

1848. július 06. – 1892. május 09.

Kitekintés Baross Gábor munkásságára

Baross Gábor érdemei:

- vasúti reformok
- a személyszállításban zónatarifa rendszer (1889)
- vasúttársaságok díjszabásainak egyesítése
- távoli utazások olcsóbbá tétele
- áruszállításban tarifarendszer átalakítása

(mezőgazdaság, ipar és kereskedelem javára)

Vasúti Tisztképzés 1

1887. szeptember 03. Király utca 69.

Az intézethez hasonló abban az időszakban a szakoktatás területén még nem létezett más hasonló országokban.

1890. augusztus 26-án nyitotta meg kapuit a Luther utcai intézmény.

Vasúti Tisztképzés 2

Emléktábla az intézmény épületében.

Vasúti kitekintés

MÁV vonalai 1900- évekig (km)

Saját építkezései	2585
MÁV tulajdonába került magánvasutak	4956
MÁV kezelésében működő vicinálisok	7190
MÁV összes	14732

- A vonalak növekedése együtt járt a vasutasok számának növekedésével. Felértékelődik a civil oklevelek megléte, műegyetemi, jogi, államtudományi végzettségek.

Vasúti Tisztképzés 3

Az altisztek esetében megkezdődött a vasúton belüli tanfolyamok szervezése.

A forgalmi és kereskedelmi szakszolgálat dolgozóit a különböző feladatokra és a különböző állomáshelyekre hosszabb-rövidebb tanfolyamokon készítették fel.

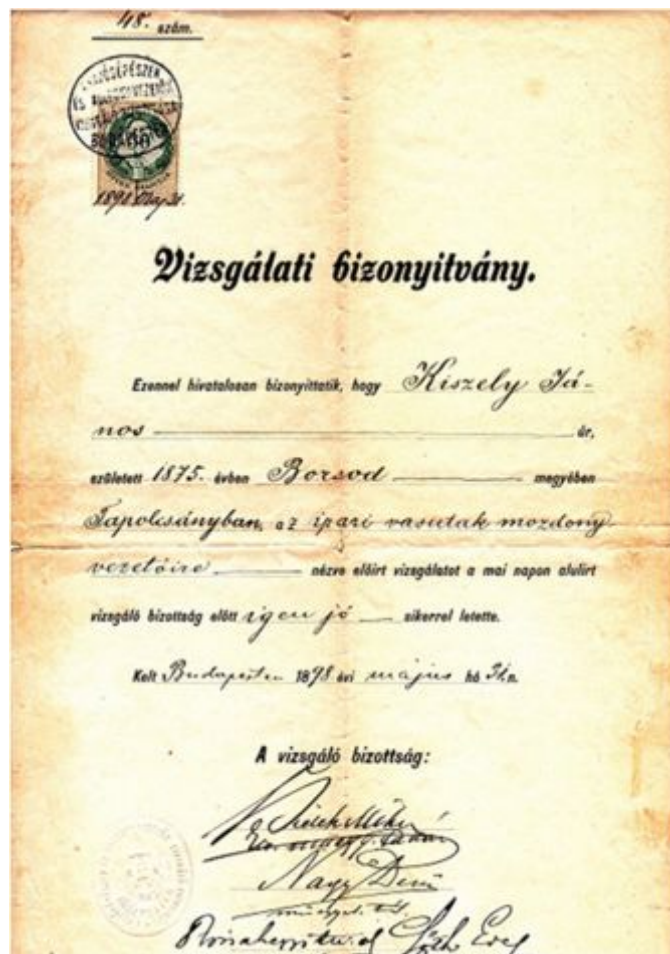
A tanulás után vizsga következett, s az új altisztet beosztották egy jól dolgozó kollégája mellé gyakornoknak.

Esetenként még az is előfordult, hogy az adott munkahelyen kényszerből, vagy hiányból besegítő vasutas a gyakorlat ismeretében érkezett a tanfolyamra.

Több olyan beosztás is létezett, ahol a gyakorlati tapasztalat után szinte azonnal vizsgabiztos elé állhattak a dolgozók!

A betanulási időszak elteltével általában kisebb forgalmú állomáson kaptak meg első önálló beosztását, és a jól dolgozókat gyakran áthelyezték nagyobb fontosságú munkahelyekre.

Vasúti Tisztképzés 4

1898

1934

Vasúti Tisztképzés kitekintés

- A ker. miniszter 1912. augusztus 30-án kelt 59450/III 1912. sz. rendeletével a tananyag átdolgozását rendelte el.
- A tanfolyam jeles hallgatói közül ötöt 5—5 drb. 10 koronás, arannyal tüntettek ki (1912-ig).

Vasúti kitekintés munkakörök tagozódása

- mozdonyvezetők, az állomás-, kocsi-, raktár-, szertár- és pályafelvigyázók, a távírárszok, a kalauzok és a főkalauzok, a raktárnokok, a kocsimesterek, a főlámpakezelők.
- irodatisztek, művezetők, mozdonyfelvigyázók, főmozdonyvezetők, állomási előljárók,
- pálya- és távírda-felvigyázók, vizsgáló főkalauzok, főnyomdászok, főkocsimesterek, főraktárosok.

A századfordulón a MÁV összesen 75 377 dolgozót tartott nyílván a statisztika szerint

Vasúti kitekintés

Kiskundorozsmai vasúti baleset

703 sz. nemzetközi gyorsvonat 1907. április 12.

A vonat kettészakadt, a biztosító lánc beleakadt a váltóba, a vonatot légfékekkel állították meg, és a vonat többi kocsija belerohant az első kocsikba.

Vasúti Kitekintés

Vasúti Kitekintés

1922 - 1923. Utazási igazolvány

Vasúti Tisztképzés 5

Vasúti Tisztképző fontosabb évszámai

- 1890 Vasúti Posta és Távírda Tanfolyam
- 1890 Vasúti Tisztképző Tanfolyam
- 1913/1914. tanév végéig folyamatosan
- 1914/1915. háborús szünet
- 1915/1919. csak magántanulók tanulhattak
- 1921/1922. ismét folytatódik a tisztképzés
- 1924/1925. fokozatos létszám emelkedés
- 1932/1933. gazdasági válság miatt szünetel

Vasúti Tisztképzés 6

Vasúti Tisztképzés 7

Vasúti Tisztképző fontosabb évszámai (2)

1942/1943. rövidített képzések 400 fő forgalmista

1943/1944. hadi forgalom növekedése miatt 3 hónap után levelező tanfolyammá alakítják

1944/1945. nem indul képzés

1949/1950. női alkalmazottak forgalmi szolgálattevő képzése (plakát)

1957. 24 hónapos pályafenntartási tanfolyam

1964/1965. felépítményi és hídász tanfolyam

1969. szétválik a mozdonyszolgálati és műszaki kocsiszolgálati tisztképzés

Vasúti Tisztképzés 8 (plakát)

Vasúti Tisztképzés 9

Vasúti Tisztképző fontosabb évszámai (3)

1971. univerzális képzésről áttérés a munkaköri képzésre.

1972/1973. forgalmi és kereskedelmi képzés szétválasztása

1972/1974. regionális oktatási főnökségek létrehozása

1980/1981. a kereskedelem visszakapja képesítő jellegét

1993. BGOK és az Oktatási főnökségek összevonása, OKJ képzések indulása

1998. forgalmi szimulátor, SZIR kabinet, ...

Napjaink. Humán Szolgáltatás a vasúttársaságok (vasútállalatok) felé

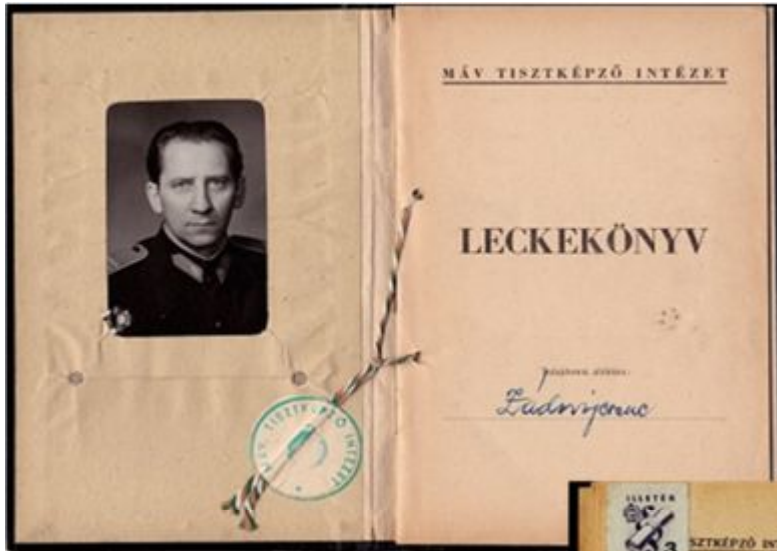
Vasúti tisztképzés 10

1966. Budapest BVSC sporttelep
MÁV tisztek avatási ünnepsége,

Vasúti tisztképzés 11

1943

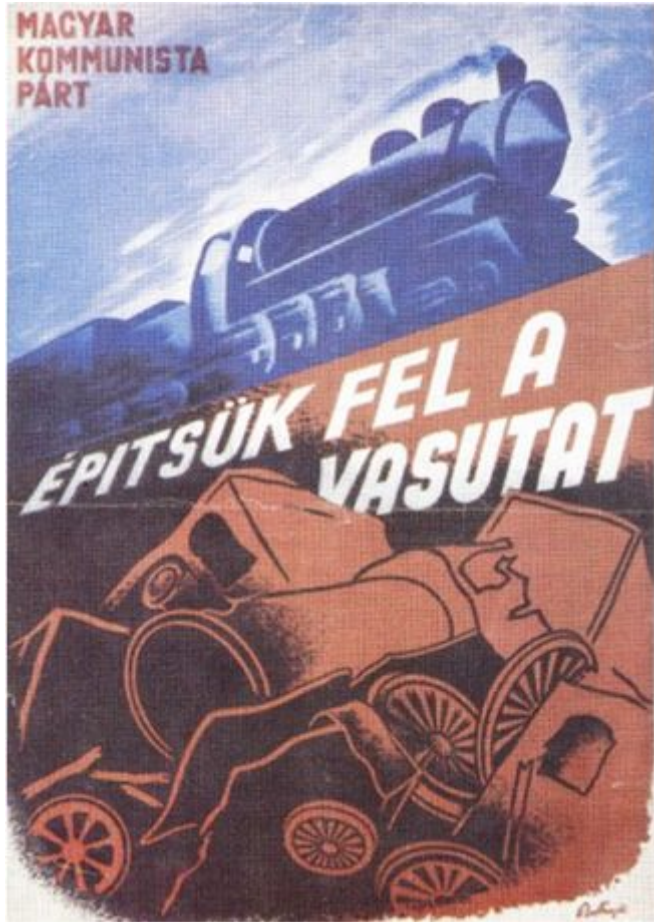

Vasúti tisztképzés 12

Tisztképzős képesítő bizonyítvány 1943-ból tulajdonosa Nagy Sándor

Vasúti kitekintés

1947

1952

Vasúti oktatás 1950 - 1970

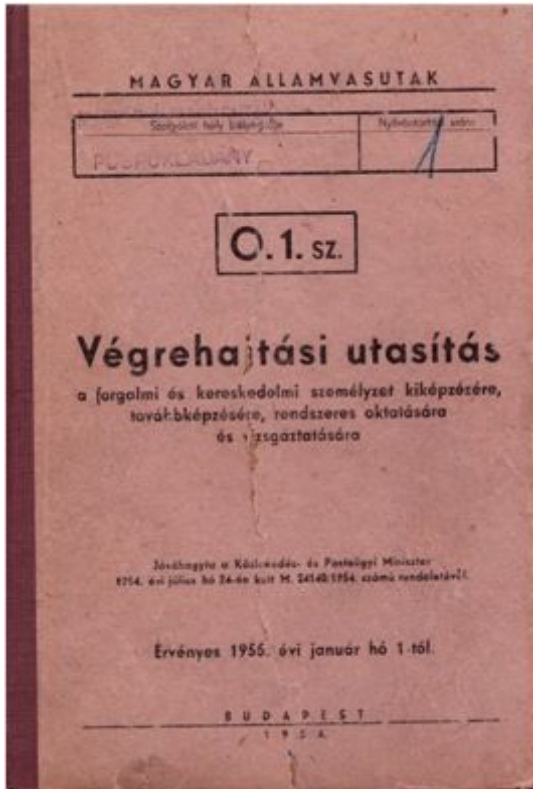
Vasúti oktatás 1950 - 1970

Vasúti oktatás 1950 - 1970

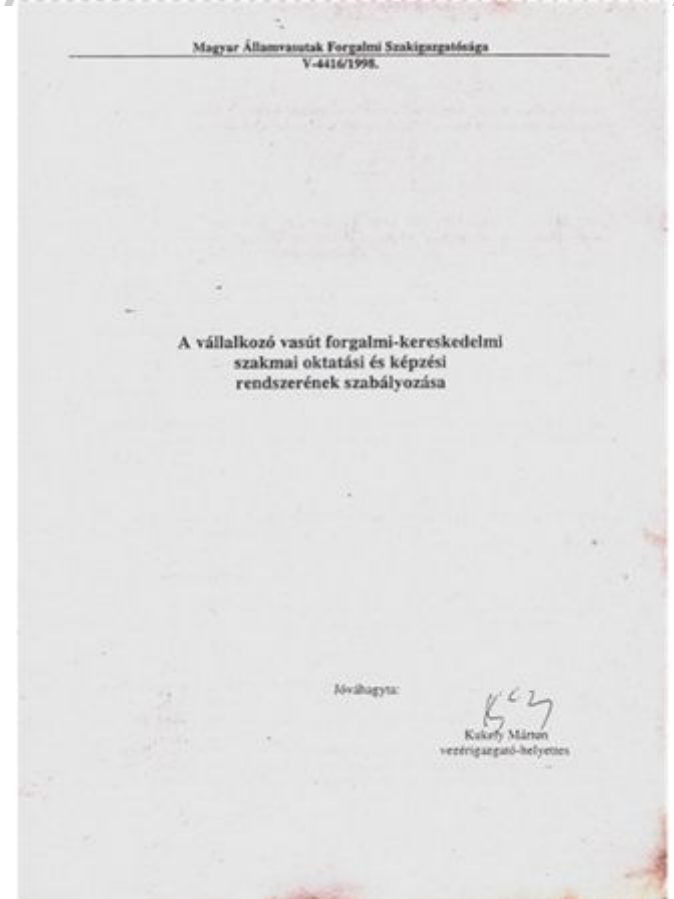
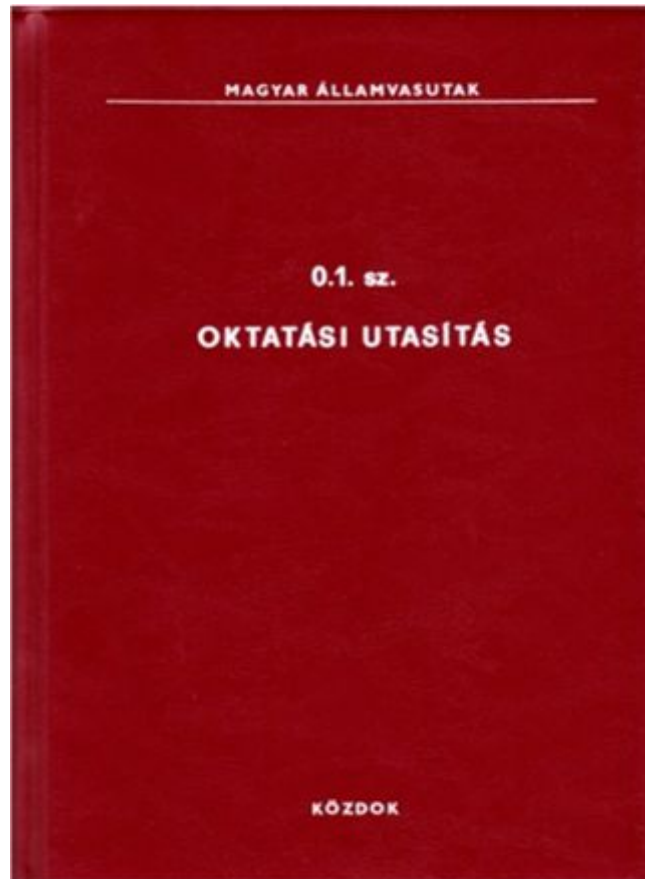

Oktatás szabályozása

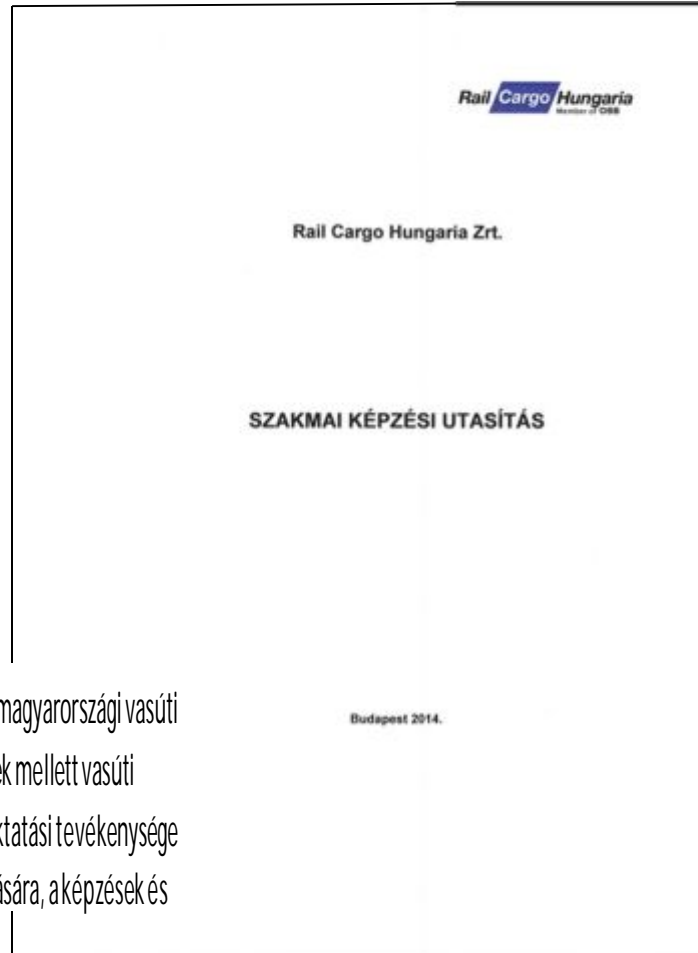
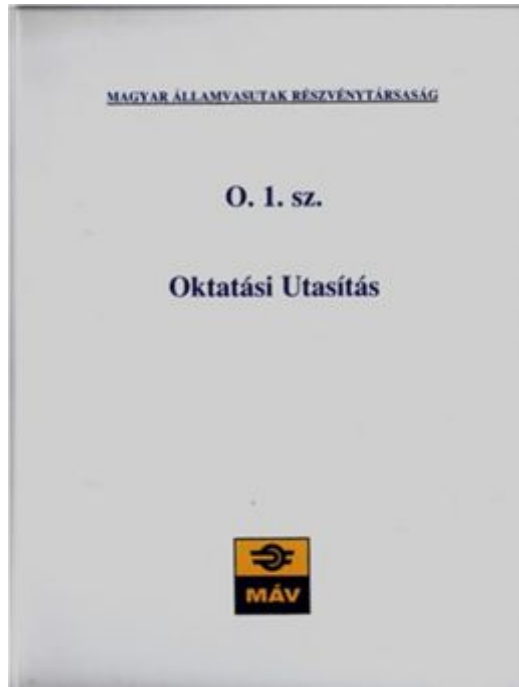
1954

1978

1998

Oktatás szabályozása

TARTALOM		oldal
Utasítások		
6/2016. (III. 25. MÁV ÉRT. 4.) EVIG sz. utasítás Az O. 1. Oktatási Utasításról	245	6/2016. (III. 25. MÁV ÉRT. 4.) EVIG sz. utasítás A 12/2013. (III. 27. MÁV ÉRT. 4.) EVIG sz. utasítás A MÁV Zrt. vasúti közlekedési tevékenységének szervezési előírásainak szabályozásáról
7/2016. (III. 25. MÁV ÉRT. 4.) EVIG sz. utasítás Belső ellenőrzési utasítás	391	2. sz. módosítás együttes munkakönyvben
Utasítások		
6/2016. (III. 25. MÁV ÉRT. 4.) EVIG SZ. UTASÍTÁS AZ O. 1. OKTATÁSI UTASÍTÁS RÓL		
1.0 AZ UTASÍTÁS CÉLJA		
A MÁV Zrt. – más oktatási normatívákban, különös tekintettel a 19/2011. (V. 10.) NFM rendelethez (továbbiakban Képzési Rendelet)ben nem szabályozott – vasúti szakmai alap-, kiképzések, időszaki oktatások, szűk oktatások, valamint ezekről kapcsolatos vizsgáztatások általános előírásainak meghatározása.		
2.0 HATÁLY ÉS FELELŐSSÉG MEGHATÁROZÁSA		
Az utasítás kidolgozása, a módosítási folyamat koordinálása a MÁV Szolgálati Központ Zrt. Baross Gábor Oktatási Központ (a továbbiakban: BOKK) feladata. Az utasítás szakmai jellegű módosítására, aktualizálására vonatkozó javaslatokat és véleményezést a MÁV Zrt. Általános vezérigazgató-helyettesi szervezet szakmai szervezeti egységeinek feladata. Az utasítás kiadása és hatályba lépése a MÁV Zrt. Humánerőforrás vezérigazgató-helyettesi szervezeti feladata.		
2.1 Az utasítás hatálya		
Az utasítás hatálya a MÁV Zrt. valamennyi szervezeti- és munkavállalására kiterjed. Az utasítás hatálya alá tartoznak a MÁV Zrt. részére az erre vonatkozó szerződés, megállapodás szerinti vasúti szakmai alapképzést és időszaki oktatást biztosító regisztrált szervezetek is a megállapodásban foglaltak alapján.		
3.0 FOGALMAK MEGHATÁROZÁSA		
3.1 Alapképzés: a Képzési Rendelet 1. mellékletében meghatározott, a vasúti közlekedés biztonságával összefüggő feladatok ellátására elengedhetetlen munkakör betöltésére vasúti építésügyi alkalmassággal rendelkező személyt önálló munkavégzésre felkészítő, elméleti és gyakorlati ismereteket nyújtó, szervezett, a Rendeletben meghatározott vizsgával záruló képzés vagy a prím vizsgával megegyező, a Rendeletben meghatározott vizsgára felkészítő képzés.		
3.2 Alapvizsga: meghatározott munkakör(ök) betöltéséhez, illetve tevékenység(ek) elvégzéséhez szükséges, jogszabályban vagy jelen utasításban előírt vizsga.		
3.3 Alapképzés tanfolyama: korábbi kvalifikációját figyelembe véve új kompetenciát, kvalifikációt adó, új munkakör betöltésére felkészítő tanfolyami jellegű képzés.		

A Baross Gábor Oktatási Központ akkreditált vasúti képzési központ, amely a magyarországi vasúti tevékenységet folytató vállalkozások széles körének biztosít azonos feltételek mellett vasúti alapképzéseket és időszakos oktatásokat. A Baross Gábor Oktatási Központ oktatási tevékenysége széles körű szolgáltatást biztosít, amely kiterjed a képzési programok kialakítására, a képzések és oktatások megszervezésére, lebonyolítására és nyilvántartására is.

Bár különböző nyelveket beszélünk, mégis mindannyian értjük egymást. A vállalatcsoport, értékei és céljai összekötnek bennünket. Ez amire építkezhetünk, és amire büszkék lehetünk.

Köszönöm a figyelmüket
Dobsa Imre
humánpolitikai szakértő
Rail Cargo Hungaria Zrt.